

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

- Жертвата на престъпление има своите права
- Какво трябва да знаете като свидетел
- Най-често задавани въпроси от съдебните заседатели
- Получили сте призовка. А сега какво?
- Правни средства за защита срещу недобросъвестната страна
- Кака да си извадим свидетелство за съдимост

ЖЕРТВАТА НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ ИМА СВОИТЕ ПРАВА

ЖЕРТВА ЛИ СТЕ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ?

Кражбата на вещи от дома, отнемането на автомобил, нанасянето на телесни повреди - това са все реални житейски ситуации, много от които, за съжаление, не са рядкост в ежедневието. Ако попаднем в някоя от тези ситуации, ние ставаме "жертва на престъпление" - лицето, което е понесло имуществени и/или телесни вреди от престъпното деяние. Като жертва Вие имате право на защита по закон, като целта на съда е не само разкриване на престъпленията и разобличаване на виновните, но и овъзмездяване на вредите. Вредите могат да бъдат

- Неимуществени вреди - възникват при накръняване на живот, здраве, добро име. Такива са физически болки на пострадалия в резултат на нараняването, душевни страдания (скръб и мъка) по починал близък човек или увреждане на честта и достойнството.
- Имуществени вреди - възникват при претърпени материални загуби или щети. Такива са стойността на откраднатите вещи, цената на ремонта на удареното МПС, разходите за лечение и други.

ЖЕРТВАТА В НАКАЗАТЕЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД СЪДА може да участва като:
(1) граждански ищец, (2) частен обвинител и (3) частен тължител.

В много случаи пострадалият участва в наказателното производство в две качества: на граждански ищец и на частен обвинител.

НЕОБХОДИМ ЛИ Е АДВОКАТ? Законът не изисква задължително участие на адвокат за пострадалия, но гражданският ищец, частният обвинител и частният тължител могат да бъдат представлявани от такъв.

ПОСТРАДАЛИЯТ КАТО ГРАЖДАНСКИ ИЩЕЦ

Това е един от начините за обезщетяване на пострадалия за причинените му вреди - претенция за обезщетяването им в парично изражение, която се предявява от претърпелия вреди в резултат на деянието срещу него или неговото имущество.

Кога се завежда граждански иск : Това може да стане (1) по време на досъдебното производство под формата на писмена молба или (2) в устна форма пред съда най-късно в първото съдебно заседание, когато съдът разясни правата на пострадалите. Последните получават призовка, в която се съобщава датата на първото съдебно заседание и разяснение за правата на пострадалия.

Какви документи са необходими :

Молбата за участие в наказателното производство като граждански ищец трябва да съдържа:

- имената на лицето, срещу което се насочва,
- престъплението, от което са причинени вредите,
- техния характер и размера на претендираното обезщетение. При неимуществени вреди обезщетението е равностойността в пари на болките и страданията.

Посочете точно какви са вредите - имуществени или неимуществени, съответно стойността на отнети вещи или болки и страдания. Ваше право е и претенцията за лихва върху горните суми, чиито начален момент е датата на извършване на престъплението.

Какво се постига с граждански иск :

За да получи обезщетение от обвиняемия, пострадалият не е необходимо да участва в наказателния процес. Вместо това той може да предяви отделен граждански иск. Ако пострадалият НЕ участва в наказателния процес и се установи вина, тази информация може да се използва в един бъдещ граждански иск. Последващото гражданско дело ще бъде опростено дело, в което се решава единствено въпросът за обезщетението.

Право на участие :

С предявяването на граждански иск Вие встъпвате в ролята на граждански ищец в наказателното дело. Гражданският ищец има право да участва в него и да:

- се запознае с делото и да прави преписи от документи по него
- представя доказателства по делото, свързани с претърпените вреди
- депозира искания и възражения пред съда, когато са накърнени неговите интереси по делото
- обжалва актове на съда, които се отразяват отрицателно върху неговите права и интереси

Резултатът :

При приключване на наказателното дело, ако обвиняемият бъде намерен за виновен в извършването на престъплението, съдът определя дали гражданският ищец има право на обезщетение и в какъв размер.

Ако съдът постанови, че обвиняемият не е виновен, пострадалият все още има право да заведе в последствие отделен граждански иск срещу него.

ПОСТРАДАЛИЯТ КАТО ЧАСТЕН ОБВИНИТЕЛ В тази роля може да се окажете, ако сте пострадал от престъпление от общ характер и поискате конституирането като частен обвинител. Престъпление от общ характер е всяко престъпление извън тези, за които се търси отговорност чрез подаване на частна тѣжба (обида, клевета, лека телесна повреда, кражба, извършена от съпруг или определена категория роднини).

Кога да подадете молба за конституиране като частен обвинител : Това може да стане по всяко време след започване на предварителното производство до приключване на първото съдебно заседание. Пострадалият получава призовка, в която се съобщава датата на първото съдебно заседание.

Какви документи са необходими : Молбата за конституиране като частен обвинител се отправя към съда, който разглежда наказателното дело и може да **бъде** както писмена, така и устна. Тя трябва да съдържа данни за подателя си, както и за обстоятелствата, на които се основава (какво е престъплението, как са Ви причинени вреди, кога и къде е извършено престъплението и от кого).

Какво печели частният обвинител : Като частен обвинител Вие имате право да участвате в процеса. Също така можете да продължите делото, ако прокурорът реши по някое време да снесе обвинението срещу подсъдимия.

Права : По време на делото частният обвинител може да сочи доказателства, да прави искания, да представя тези и аргументи. За разлика от гражданския ищец (който може да участва само по въпросите на обезщетението), частният обвинител може да участва при доказването на вината на обвиняемия, както и при определянето на вида и размера на наказанието.

ПОСТРАДАЛИЯТ КАТО ЧАСТЕН ТѢЖИТЕЛ Определена категория престъпления не се преследват по общия ред, а само при наличие на подадена от пострадалия молба - частна тѣжба. С предявяването ѝ в съда се образува наказателно дело от частен характер, а подалото я лице (което е и пострадалият) се нарича частен тѣжител. Такива престъпления са, например, обидата и клеветата, леката телесна повреда, кражба, извършена от съпруг или определена категория роднини.

Кога се подава частна тџба : Подаването на частна тџба трябва да е задължително в срок от 6 месеца от узнаването за престъплението.

Какви документи са необходими : Тџбата задължително трябва да е писмена, с данни за подателя и този, срещу когото се подава. В нея трябва да изложите характера на престъплението, начина, по който са Ви причинени вреди, времето и мястото на извършване на престъплението. Заедно с частната тџба може да се предяви и граждански иск. Частната тџба се подава в съответния районен съд по мястото на извършване на престъплението заедно с препис от нея и писмените доказателства за подсъдимия, като се дължи и държавната такса.

Право на участие : В образуваното дело по частна тџба Вие осъществявате изцяло ролята на обвинител (тук прокурор не участва) и не можете да бъдете свидетел. Имате всички права на страна в производството. Неявяването Ви на делото без уважителни причини води до прекратяването му.

Резултатът : Частната тџба завършва с произнасянето на присъда. В много случаи обаче пострадалият може да постигне спогодба с подсъдимия преди приключване на делото. Частният тџжител може да оттегли тџбата по всяко време.

ЗАБЕЛЕЖКА: При престъпленията от частен характер с частната тџба не може да се предяви и отделен граждански иск, защото престъплението първо трябва да бъде доказано преди да се присъди обезщетение за нанесени граждански вреди.

Какво трябва да знаете като свидетел

Какви са Вашите отговорности като свидетел?

Вие или член на Вашето семейство, домоуправител или съсед сте получили призовка да се явите като свидетел по дело. Призовката съдържа името на съда, който я издава, номера и вида на делото, точната дата, час и място на заседанието. В повечето случаи получаването на призовка няма да е изненадващо. Най-вероятно сте станали очевидец на събитие или сте свързан по друг начин със случая, по който сте призован. Ако сте призован като свидетел по наказателно дело, е възможно вече да сте били разпитван от следовател или дознател в досъдебното производство. Така или иначе самият факт, че сте призован означава, че Вие сте необходим за хода на делото и за неговото решаване. Важно е да кажете истината.

Какви са Вашите права като свидетел?

По закон работодателите са задължени да разрешават на всеки, призован като свидетел по дадено дело, да ползва платен отпуск. По граждански дела разходите за нощувки и пътуване се възстановяват от страната, поискала свидетеля, а по наказателни дела - от съда. Явяването в съдебна зала се удостоверява на гърба на призовката Ви след приключване на разпита. Издава Ви се документ, който трябва да се представи в касата на съда за заплащане на разходите. По време на разпита като свидетел може да ползвате бележки за дати, цифри и други обстоятелства, свързани с Вашите показания. Ако сте съпруг или близък роднина на обвиняемия, може да откажете да свидетелствате, без това да влече неблагоприятни последици за Вас. Не сте задължен да отговаряте на въпроси, които могат да уличат в извършване на престъпление Вас, Вашия съпруг или близък родственик.

Какви са Вашите задължения като свидетел?

Задължен сте да се явите пред съда, който Ви е призовал. Неявяването без основателна причина е нарушаване на закона, което се наказва с глоба до 100 лв. и може да доведе и до принудително довеждане за следващото заседание по делото. Ако сте възпрепятстван да се явите поради сериозни причини, трябва писмено да информирате за това съда на посочения ден.

Задължен сте да изложите всичко, което Ви е известно по отношение на делото и **да дадете истинни отговори** на въпросите на страните и съда. Задължени сте да казвате истината - лъжесвидетелстването е престъпление. Наказателният кодекс предвижда лишаване от свобода до 5 години за свидетел, който устно или писмено съзнателно потвърди неистина или скрие истина. Задължени сте също да останете колкото е необходимо на разположение на съда, който Ви е призовал. Моля, не напускайте, без да сте уведомили за това съда.

Ден на съдебното заседание

Опитайте се мислено да възстановите събитието, за което ще свидетелствате. Вземете призовката и личната си карта. Отидете в съда най-малко 10 минути преди началото на заседанието, за да имате време да откриете съдебната зала, в която ще се гледа делото. В повечето съдилища има информационно табло в близост до входа на сградата, на което са посочени датата, номерът на делото и залата, в която ще се гледа то. Номерът на делото, по което се явявате като свидетел, е изписан и на призовката.

Важен съвет: Облечете се подходящо за явяването си в съда. **Изключете** мобилния си телефон, преди да влезете в съдебната зала. **Никога не носете** оръжие - в залата не се допускат въоръжени лица, дори и да имат разрешение за носене на оръжие.

Свидетелски показания

Първоначално ще бъде установена самоличността Ви и отношенията, в които се намирате със страните.

Преди началото на разпита съдът ще Ви посъветва да давате истинни показания и ще напомни за наказанието, което се предвижда за лъжесвидетелстване. Със собствени думи Вие ще разкажете какво знаете по случая. След това ще Ви бъдат задавани въпроси по определен ред от прокурора, другите участници в производството, подсъдимия и неговия защитник.

По време на разпита Ви се препоръчва следното:

- Казвайте само истината и отговаряйте ясно и подробно.
- Не се опитвайте да отговорите на въпрос, който не разбирате. Помолете съда да повтори или обясни въпроса.
- Не се опитвайте да отговорите на въпрос, отнасящ се до обстоятелства, които не помните или не знаете. Никой не очаква от Вас да знаете всичко и да помните всеки детайл.
- Слушайте внимателно въпроса. Помислете и подредете в главата си събитията, след което отговорете. Съдът и страните се

нуждаят от истинни и сериозни отговори. *° Представяйте само фактите. Предположения не са необходими на никой.

- Отговаряйте спокойно и ясно. Не задавайте въпроси на страните, на други лица в залата или на съда.
- Не инициирайте диалог или словесен конфликт с никой, дори да бъдете провокиран.
- Слушайте внимателно съдията и изпълнявайте всичките негови нареждания. Например, при възражение срещу зададен въпрос изчакайте съдията да Ви

даде инструкция.

Най-често задаваните въпроси от съдебните заседатели

Как да стана съдебен заседател?

За да станете съдебен заседател, Вие трябва да отговаряте на следните изисквания:

- да сте пълнолетен български гражданин,
- да не сте били осъждан на лишаване от свобода за умишлено престъпление, независимо дали сте реабилитиран, и
- да се ползвате с добро име и авторитет в обществото. Трябва да кандидатствате пред комисия в Общинския съвет, като за целта следва да представите свидетелство за съдимост заедно с молба - съгласие за назначаване. Комисията в Общинския съвет преглежда кандидатурите и предлага на съда списък с имената на лицата, подходящи за съдебни заседатели.

Съдилищата предварително са определили броя на съдебните заседатели, необходими за съответния съд. Съдебните заседатели се назначават **от 1 януари за срок от пет години.**

Общото събрание на съдиите от апелативния съд избира съдебните заседатели за окръжните съдилища от района на апелативния съд. Общото събрание на съдиите от окръжния съд избира съдебните заседатели за районните съдилища от района на окръжния съд. Документът, удостоверяващ избирането Ви за съдебен заседател, е препис от протокола от общото събрание на съдиите.

Ако сте избран, ще получите препис от протокола по пощата. Заедно с преписа от протокола се праща копие от Наредба № 27 за съдебни заседатели.

Какви са задълженията ми като съдебен заседател?

Съдебният заседател не е съдия, но е равностоен член на състава, разглеждащ и решаващ делата. Като част от съдебния състав, съдебният заседател има еднакви права със съдиите:

- запознаване с делото и доказателствата по него - вие може да се запознаете с делото, като отидете в деловодството на съда и поискате делото. Деловодителят има актуален списък на съдебните заседатели.,
 - разпит на свидетели и страни,
- запознаване със заключението на експертите) и
- равен глас със съдиите в състава.

Съдебни заседатели участват в разглеждането на наказателни дела за престъпления, за които се предвижда наказание повече от 5 години лишаване от свобода. В тези случаи съдебният състав се състои от **един съдия и двама съдебни заседатели**. Ако предвиденото наказание е не по-малко от 15 години лишаване от свобода, съдебният състав е **трима съдебни заседатели и двама съдии**. По граждански дела няма съдебни заседатели.

Вие ще бъдете избран за съдебен заседател за период от 5 години. На **Общото събрание на съдебните заседатели** се избира **Съвет на съдебните заседатели**. Той се състои от 5 до 9 членове (виж Наредба № 27, приложена към преписа от протокола). Председателят на съда организира първоначалната среща. Съветът осъществява връзка с председателя и административния секретар на съда, а за организацията на работата на съдебните заседатели сътрудничи със съдиите и съдебните заседатели.

Какви са моите отговорности към съда?

Като съдебен заседател Вие ще заседавате приблизително 60 дни всяка година в рамките на 5 годишния Ви мандат. Ще бъдете уведомяван за участие в дела по пощата или с призовка. Ще бъдете информиран за датата и часа за явяването Ви в съда, но трябва да проверите на информационното табло на съда съдебната зала, в която ще се гледа делото. След уведомяването Вие сте задължен да се явите за В съдебното заседание. За да се намалят ненужните отлагания на делото, с задължително да уведомите незабавно съда, ако не сте в състояние да участвате в заседанието. Важно е да се явите поне 15 минути преди началото на заседанието. Вашият работодател е длъжен да Ви разреши неплатен отпуск за времето, през което изпълнявате задълженията си като съдебен заседател. В този случай имате право на възнаграждение от бюджета на съдебната власт. При отлагане на започнато наказателно дело, запишете следващата дата и я сверете с бъдещите си ангажименти. ВАЖНО е да следите процеса внимателно, защото Вие участвате при вземането на решение и постановяването на присъдата.

НЕ забравяйте, че:

- Обвиненото лице се счита за невинно до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда, в която се установява противното.
- Решенията се вземат въз основа на събрани доказателства, а не по предварително убеждение

Получили сте призовка . А сега какво ?

Призоваването е МНОГО ВАЖЕН АСПЕКТ НА БЪЛГАРСКАТА СЪДЕБНА СИСТЕМА и на способността й да раздава правосъдие по справедлив и точен начин. Процесът на призоваване е насочен към защита на правата на лицата, въвлечени в съдебно производство. В хода на производството се засягат значителни законни права и интереси на страните. Страните имат право да бъдат информирани за

съдебните заседания или действията на съда. Призовките трябва да се връчат на посочените в тях лица не по-късно от седем дни преди датата на съдебното заседание. Предварителното връчване на призовка се прави с идеята, че призованото лице ще има достатъчно време да се подготви за заседанието. Сътрудничеството ви с призовкаря е също много важно. Нарочното криене и отказ да се приеме призовка в крайна сметка увреждат Вашите права. И това не означава, че няма да има съдебна процедура. Съдът може да разгледа делото без Ваше участие. Отказът да се приеме призовката, обявлението или други съдебни книжа, които са редовно предявени, има същите правни последици, както и ако призовката е редовно връчена.

Какво е призовка?

Призовката е официално съобщение, че лицето трябва да се яви в съдебната зала на определена дата и час. Много е важно да се явите точно на деня и часа, посочени в призовката.

Кой може да получи призовка ?

Ищец, ответник, жалбоподател, свидетел или заинтересована трета страна или обвиняем (по наказателни дела). Законът позволява призовката да се връчи на лице, различно от посоченото в призовката.

Призовката може да се остави на лице, което има редовен контакт и познава призования. Призовката може да се връчи също и на юридически представител, на съсед или член на семейството на призования. Всяко лице, получило призовката за сметка на призования, е задължено да му я предаде.

А работодателя ?

И по граждански, и по наказателни дела, призованото лице може да получи призовката чрез работодателя си.

Как мога да получа призовка ?

Призовките обикновено се връчват лично на лицето, което е призовано, от призовкар или съдебен служител. В определени инстанции призовките могат да се връчат по поща с обратна разписка, чрез общината, полицията, прокуратурата или следствието. В спешни случаи призовките могат да се връчат по факс, чрез телеграма или по телефона. Когато лицето е с неизвестен постоянен адрес, то се призовава чрез "Държавен вестник".

Какво да очаквам от призовкаря ?

- Призовкарят трябва да покаже валидна идентификационна карта, издадена от съда или от съответен висшестоящ от следствената служба или полицейско управление, към които работят служителите, връчващи призовки.
- Към Вас трябва да се отнасят с уважение и без предразсъдъци или дискриминация.

Вашето отношение със служителите трябва да се основава на взаимно уважение и сътрудничество. Призовкарята имат отговорна работа. Доброто Ви отношение към тях е важно.

Могат ли да се връчват други документи ? Да, възможно е. Можете да получите и други обявления или съдебни документи. Обявленията се отнасят до информиране на лицето, че е издаден определен съдебен акт. Съдът обявява решенията си с мотивите към тях не по-късно от 30 дни от датата на последното съдебно заседание. Други документи, които могат да бъдат връчвани, са: заключенията на вещите лица, копия от исквата молба или жалбата.

Има ли особени правила ? Да. Обърнете внимание на следните особени правила:

- Когато страна замине за повече от 30 дни в чужбина, тя е длъжна да посочи съдебен адрес, ако няма адвокат по делото в Република България. Ако лицето не посочи такъв адрес, всички книжа се прилагат към делото и се считат за връчени. Обърнете внимание, че съдът трябва да предупреди страните и свидетелите за тези последици, когато връчва първите призовки, обявления и други книжа.
- Ако лицето, на което се връчва призовката, откаже да я приеме, това се удостоверява с подписа на поне един свидетел. В този случай лицето се счита за призовано.

- Адвокат не може да откаже да получи призовка на свой клиент.
- Ако е призован свидетел или вещо лице, но той не се яви в съда (без да има сериозни причини за това), съдът може да му наложи глоба в размер до 100 лв.
- Неявяването на обвиняем в съда може да доведе до промяна на мярката за неотклонение (парична гаранция, задържане под стража, др.). На свидетел, който не се яви в съда, може да му бъде наложена глоба до юо лева и съдът да постанови принудителното му довеждане на следващото съдебно заседание.

Има ли още нещо, което трябва да зная? Да:

Ако сте страна по **гражданско дело**, ще бъдете призован само за **първото съдебно заседание**, както и за всяко следващо заседание, когато някоя от страните не е била редовно призована или разглеждането на делото е отсрочено в закрито заседание. Трябва да следите графика на съда за датите на следващите заседания по делото Ви.

Ако сте обвиняем, заедно с призовката Ви се връчва и копие от обвинителния акт.

Правни средства за защита срещу недобросъвестната страна

ВЪВЕДЕНИЕ:

Нерядко се случва лице, което има задължение към друго, да предприеме действия за осуетяване възможността да изпълни задължението си. Например:

- да прехвърли собствеността на жилището или автомобила си
- да повреди, унищожи или подмени вещта, чието връщане дължи
- да не предприеме действия за събиране на свое вземане, защото знае, че с получените средства ще трябва да погаси свое задължение.

Законът предоставя на гражданите редица средства за защита срещу действия на недобросъвестната страна, които могат да се предприемат:

- преди да се подаде иск в съда срещу неизпълняващата задълженията си страна (обезпечителни способности) или
- по време на самото исково производство или на изпълнителния процес (процесуални обезпечителни мерки).

ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ СПОСОБИ : Основните способности за предотвратяване на последиците от подобни злоумишлени действия са **залог и ипотека**. Те могат да се договорят едновременно със сключването на основната сделка. Те осигуряват надеждна защита на изправната страна и са гаранция за изпълнение на договора.

ПРОЦЕСУАЛНИ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ се налагат във всякъ процес, когато ищецът очаква, че ответникът ще възпрепятства реалното изпълнение на влязло в сила решение, постановено в негова полза. Той може да поиска от съда да наложи:

Запор върху движими вещи : с него определена движима вещь се предназначава за принудително удовлетворяване на ищеца, като се забранява на ответника да се разпорежда с нея докато трае исковият процес. При запор на движима вещь държавният или частният съдебен изпълнител извършва опис, оценка и предаване вещта за пазене.

Запор върху вземания: в някои случаи, длъжникът не предприема действия за събиране на свое вземане от трета страна. С тази мярка се забранява на длъжника да се разпорежда с вземането, а на третото задължено лице - да плаща на длъжника. По този начин при влязло в сила осъдително решение, третото лице ще плати директно на кредитора.

Възбрана върху недвижими вещи: процедурата е същата като при движимите вещи, но се отнася до недвижим имот. Ако има влязло в сила осъдително решение, държавният или частният съдебен изпълнител обявява недвижимия имот на публична продажба.

ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ИСКА:

Процесуалните обезпечителни мерки се разглеждат и налагат, докато съдебният спор е висящ или преди да е предявен иск*.Процедурата по обезпечаване на иска протича в две производства:

1. ДОПУСКАНЕ ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ИСКА :

Производството по обезпечаването на иска започва по писмена молба на ищеца, в която той трябва да посочи вида на исканата обезпечителна мярка или други подходящи мерки, определени от съда.

Съдът се произнася с определение по молбата в закрито заседание още в деня на постъпването ѝ. Съдът се произнася по следното: дали молителят има право на обезпечаване на иска и относно надлежната обезпечителна мярка. Определението може да се обжалва в седемдневен срок пред висшестоящия съд с частна жалба.

***Когато съдът допусне обезпечение по бъдещ иск, той дава срок за предявяването му. Ако такъв не бъде предявен в срок, обезпечителната мярка се отменя.**

2. НАЛАГАНЕ НА ДОПУСНАТО ОБЕЗПЕЧЕНИЕ

Въз основа на определението, с което се допуска обезпечителната мярка, съдът издава *обезпечителна заповед*. По молба на ищеца заповедта се привежда в изпълнение от държавния или частния съдебен изпълнител /ако наложената мярка е заповед/ или от съдията по вписванията , /ако е наложена възбрана/.

На ответника се изпраща съобщение за извършените действия по изпълнението на обезпечителната заповед, с чието получаване мярката се счита за наложена.

Законът не позволява налагане на заповед или възбрана по отношение на следните вещи:

1. вещи за обикновено употребление на длъжника и на неговото семейство
2. необходимата храна на длъжника и неговото семейство за един месец
3. необходимите горива за отопление, готвене и осветление за три месеца.
4. машините, инструментите, пособията и книгите, необходими за упражняване на свободна професия или занятие
5. земите на длъжника, в размери определени от закона. 6. единственото жилище на длъжника и членовете на семейството му, и др.

ГАРАНТИРАНЕ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕТО ЗА ТРУД: Ако обезпечението е насочено върху възнаграждение за труд, то може да се налага само до размерите, посочени в закона.

ЗАБЕЛЕЖКА :

- От тази привилегия не могат да се ползват длъжниците относно вещта, върху която е учреден залог или ипотека, когато вискател е заложникът или ипотечарният кредитор.
- Закрилата върху земите и жилището им не ползват и длъжниците по задължения за издръжка, за вреди от неправомерно увреждане и от финансови начети.
- Ограниченията за гарантиране възнаграждението за труд не важат при обезпечаване на задължение за издръжка.

Кака да си извадим свидетелство за съдимост

КАКВО Е СВИДЕТЕЛСТВО ЗА СЪДИМОСТ ?

Свидетелство за съдимост е официален документ, издаван от съда, който съдържа информация за криминалното минало на дадено физическо лице

ЗАЩО МИ Е НЕОБХОДИМО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА СЪДИМОСТ?

Свидетелство за съдимост се изисква при постъпване на работа. То е необходимо също при кандидатстване за получаване на определени разрешителни (напр. за работа в обменно бюро или за

търговия с ценни книжа), както и за регистриране за упражняване на определена професия (напр. адвокати, лекари, архитекти).

КАК ДА СИ ИЗВАДЯ СВИДЕТЕЛСТВО ЗА СЪДИМОСТ?

За да се извади свидетелство за съдимост, трябва да се предприемат следните стъпки:

1. Свидетелството за съдимост се издава от Районния съд по месторождение на лицето ([примерна молба](#)). Молбата за издаване на свидетелство може да бъде подадена и чрез районен съд по местоживееене на молителя.

Молбата трябва да съдържа следната информация:

■ Трите имена и адреса на молителя ■ Гражданство ■ Единен граждански номер ■ Трите имена на майката и бащата на молителя ■ Дата на раждане ■ Място на раждане ■ Причина, поради която се иска свидетелство, а когато се касае за постъпване на работа - точната длъжност.

2. Следните документи трябва да се приложат към молбата:

■ документ за самоличност ■ акт за раждане ■ удостоверение за наследници, ако се иска свидетелство за починал роднина

3. Ако свидетелството за съдимост е за роднина, се изисква изрично писмено пълномощно. Когато се иска свидетелство за съдимост за други лица, се изисква изрично нотариално заверено пълномощно.

4. Документ за внесена по банков път държавна такса (2 лева). В сградите на някои съдилища има клонове на банки. Ако такива няма, съдебният служител ще насочи молителя към най-подходящото място за плащане.

■ Свидетелството за съдимост се издава в деня на поискването, когато това е възможно, или до 3 дни от постъпването на молбата. Когато молбата е подадена чрез районен съд, различен от този по месторождението на молителя, свидетелството се издава в срок до 7 дни от подаването на молбата

■ Свидетелството за съдимост важи за срок 6 месеца от датата на издаването му.